

is in de holland-
aanwezig.
eenige dagen in
ook spraken tot
hield ook een
de engelse taal.
er een openbare
al, waarin dhr v.
beantwoordde be-
land.
he methoden van
om Dr Schilder
abbekinnige wijze
it denzelfden kijk
broeders van de
zeker met hen.
net dhr en mevr.
blidden over hun

IES. Na de jaren
or den Zending-
van den Neder-
vlog zoo bekende
ntie-oord te Lun-
ofgebouwen zijn
en de logeerge-
ndelingen en ge-
k is de inboedel
el geheel verloren

vorden reeds be-
kosten verbond-
dat allen, die het
l kennen, gaarne
trin bij te dragen.
ar, gedurende de
houden te Kerk-
le zal van Maan-
ndities en nadere
naakt.
vestigt te Zeist.
404). Postr. 9257.
sing toegezonden.
en we opschorten.

Kerk"
KAPTEYN,

ILDER.

S MOMENTEEL
se en met enkele
root kon worden,
taen om van een

de foto f 3.90.

GRONINGEN.

EGSTER,
gezellig gezin om
n 16 Mei-3 Juni
rieven HORTINGB,
196, 's-Gravenhage.

VERWIJZERS-
ZIN

d, bestaande uit 4
nderen, wil gaarne
3 weken naar de
ft plaats voor ons!
a. 205, Bureau „De
oes.

huis is den heelen
a voor eenige

**OF JONGE
UWEN**

logé. Tot Juni ook
of andere omgeving
Gezellige huiselijke
R, „Uit en Thuis“
we).

AANBIEDING.

**zw zilveren
deelig**

alservies

KOOP

f 1500.—
00 gr., zonder in-
ver. Brieven on-
chten aan het Bur.
te Goes.

**rt U
dit Blad!**

n a f 1.15

ma, Enschede

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; Prof. Dr S. Greijdanus, Kampen; Prof. B. Holwerda, Amersfoort; K. v. Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Sappemeer; Ds H. Knoop, Rotterdam; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds J. Smelik, Apeldoorn; Dr H. Smilde, Groningen; D. Stroe, Bussum; Prof. Dr C. v. Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visée, Kampen; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 14, Kampen. Adm.-adres: Oosterbaan & Le Coindre N.V. — Goes.

Postrekening No. 406040 ten name van BUREAU „DE REFORMATIE“ — GOES Telefoon No. 2424.

Abonnement: f4.— per half jaar bij vooruitbetaling. Voor het Buitenland en Ned. Indië f10.— per jaar. Advertentiën: 10 cent per mm. Losse nummers 20 cent.

INHOUD: Hoofdartikel: Het vierde formulier van eenigheid, 21. — Uit de Schrift: De heerlijkheid van den Zone Gods (Joh. 1:50). — Kerkelijk leven: Zelfstandig optreden in de Politiek? I. Landelijk congres v. Geref. (vrijgem.) tot bezinning op hun houding ten opzichte v. d. A. R. P. Bodem en grondslag. Classicale „weerleggingen“ anno 1917, 2 (slot). Nog steeds geen antwoord. Verzoek aan militairen, die binnenkort naar Indië vertrekken. — Opv. en Onderwijs: Is handhaving v. d. leden v. d. P. v. d. A. bij het Chr. Onderwijs eisch en consequentie der interkerkelijke samenwerking? 6 (slot). De doorbraak en de nieuwe vereeniging op het terrein v. h. Chr. Onderwijs, 2. S.S.R. en de grondslag der drie formulieren, 1. — Buitenl. Kerken: Uit Amerika, 8. — Groninger Brieven. — Persschouw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

Het vierde formulier van eenigheid. 21

We hebben ons vorig artikel ingezet met een niet vriendelijk woord; spraken we niet van lap-werk? Ook dezen keer moeten we wel even onhartelijk..... achijnen: we gebruiken weer dat woord. U moogt, voor wat mij betreft, ook wel spreken van leg-werk. We denken aan zóóiets, als we n.l. in het vervolg lezen:

„Eveneens zullen de ouders bij de opvoeding hunner kinderen altijd uitgaan van de belofte des verbonds, en daarop pleiten“.

Dat een uitspraak als deze op de plaats, waar zij staat, geheel het stuk laat lijken op een leg-werk (welk woord lang niet altijd de bij-gedachte van harmonie heeft, en hier zeker niet), zal niemand verwonderen, die zich herinnert, dat we nog pas een uitspraak hebben gehad over het „beschouwen en behandelen“ (n.l. van de kinderen).

Eerst is in het stuk gezegd: hoe men de kinderen moet beschouwen en behandelen.

Thans: hoe men ze moet opvoeden, en waarvan men bij de opvoeding moet uitgaan.

Nu is „opvoeden“ een gedeelte van het „bejegenen“ of „behandelen“. In de uitspraak over het „behandelen“ is dus de „opvoeding“ al begrepen.

Voorts is „beschouwen“ een gedeelte van het „uitgaan“ van een of ander standpunt.

In de uitspraak over het „beschouwen“ is dus het „uitgaan“ van dat standpunt al begrepen.

Men krijgt dus een leg-werk van losse uitspraken. De ééne wordt gelegd naast de andere. Ze handelen zoo ongeveer over dezelfde zaak maar ze klinken toch anders. De ééne klinkt meer B, de andere meer A; de ééne meer koppig-synodocratisch, de andere meer „bezuwaard“. En nu liggen ze daar naast elkaar vriendelijk U aan te kijken. Een loflied op de synodale leg-kunst.

Maar misschien denkt iemand: de eerste uitspraak spreekt er over hoe „de Kerk“ de kinderen moet beschouwen en behandelen, en de tweede, van welk gegeven „de ouders“ moeten uitgaan bij de opvoeding. En mogelijk denkt zoo iemand: derhalve spreken die beide uitspraken niet over dezelfde zaak. „Kerk“, dat is wat anders dan „ouders“.

We kunnen er in komen. Maar we bedenken toch aanstonds daarnevens, dat „de Kerk“ in de doopvragen „de ouders“ laat bekennen wat „de Kerk“ bekent als grond voor de door „de ouders“ begeerde en door „de Kerk“ nu geschiedende „behandeling“ van het kind, we bedoelen: de bediening van den doop aan de kinderen. Bekent gij, ouders, met de Kerk, dat de kinderen in Christus geheiligd zijn en daarom

behooren gedoopt te wezen? Hier „beschouwen“ en „behandelen“ de ouders en de Kerk de kinderen zóó, dat datgene, waarvan de Kerk uitgaat, hetzelfde is als dat waarvan de ouders uitgaan.

We moeten er maar niet langer om heen praten: in beide leg-stukjes, beide uitspraken, gaat het over hetzelfde thema: hoe moet ik de kinderen beschouwen en behandelen?

Dat beide uitspraken anders „klinken“, hebben we reeds opgemerkt.

Maar is het onderscheid soms ook iets meer dan een klank-verschil? Is het onderscheid ook zakelelijk?

Wij gelooven het wel.

Noem eens de uitspraak over het beschouwen en behandelen als deelende in de wederbarende genade van den H. Geest: uitspraak A.

En noem de andere over het uitgaan van de belofte des verbonds: uitspraak B.

We kunnen het verschil dan zóó aanduiden:

A gaat uit van een feit, dat ondersteld werd.

B gaat uit van een belofte, die.....

Ja, wat moet daar nu eigenlijk staan?

Een belofte, die gegeven werd?

Of: een belofte, die misschien gegeven werd?

En nu maar verondersteld?

Helaas is men daar nooit zeker van bij deze formulier-kunstenaars. Want hier wrekt zich het onduidelijke belofte-begrip. Er zijn er, in het gindsche kamp, die de stelling aandurven, dat den niet-uitverkoren ook niets beloofd is. Zij zullen dus zeggen: de ouders moeten (in formule B) uitgaan van een onderstelde belofte: indien het kind uitverkoren is, DAN is er ook een heusche belofte aan gedaan (de „onvoorwaardelijke heilsbelofte aan de uitverkorenen“). Voor hún besef staat het dan zóó:

A gaat uit van een ondersteld feit.

B gaat óók uit van een ondersteld feit (de belofte is dan: het feit van het beloven, het onderstelde feit).

In dezen gedachtengang is dus in zóóverre eenige innerlijke harmonie, dat zoowel A als B zich met onderstelde grootheden ophouden. Verder gaat evenwel de harmonie dan niet, want A gaat uit van het onderstelde feit van de vervulling der belofte en B van het eveneens onderstelde feit van de aflegging der belofte. A gaat uit van het onderstelde feit der vervulling der onderstelde belofte als eener reeds geschiedte vervulling. En B wil, dat men op die belofte „pleiten“ zal; dat geeft dan den indruk, dat degene, die staat te „pleiten“ nog lang niet overtuigd is van het reeds geschied-zijn der beloftevervulling; hij pleit immers en pleiten geschiedt om een zeker goed, dat nog niet in onze handen is, te verwerven.

Maar niet iedereen zal zich dadelijk in deze interpretatie kunnen vinden. Zij zullen een anderen gedachtengang volgen.

Welken?

Wel, vooreerst zullen ze zeggen: om ergens op te pleiten, moet er iets concreets gezegd zijn. Iets waar men houvast aan heeft, en dat rechtsgeldig is. Men kan toch moeilijk pleiten als er geen rechtsgrond gegeven is? Kan iemand „pleiten“ op „een misschien“? Nog wel bij God? Of houdt „pleiten“ in, dat men zegt: er is een belofte gedaan, waar God „niet af kan“, zooals de volksmond zoo tekenend zich hooren laat?

Men kan niet pleiten op een mogelijke verkiezing.

Evenmin kan men pleiten op een (onderstelden, of beweerden, maar door Diermanse-Noordzij-Lindeboom ontkenen) Goddelijken regel om de uitverkorenen te wederbaren vóór hun geboorte (of doop). Een regel, waarop dan, naar geopenbaard is, uitzonde-

UIT DE SCHRIFT

DE HEERLIJKHEID VAN DEN ZONE GODS.

Nathanaël antwoordde en zeide tot hem: Rabbi! Gij zijt de Zone Gods, Gij zijt de Koning Israëls. Joh. 1:50.

Nathanaël is in aanraking gekomen met de ergernis van het Evangelie. Filippus roept hem toe, dat zij Hem gevonden hebben, van Wien Mozes en de profeten hebben gesproken, d.w.z. den Messias. Maar tegelijk zegt hij erbij: dat de Messias de zoon is van Jozef en komt uit Nazareth. Uit Nazareth — dat is voor den ongelovigen Jood een voldoende argument om zich van dezen Messias te ontdoen. Want hier is alle heerlijkheid zoek en alle eer in schande verkeerd. Straks zullen zij aan het kruis nog hun verbeten woede luchten in het hatelijke opschrift: Jezus de Nazarener! Nathanaël is een geloovige Jood, een kind Gods. Hij is reeds door den Messias met God verzoend nog voor hij den Messias gezien heeft, zooals de geloovige vaders eertijds. Ook voor hem is dit „Nazareth“ de ergernis, die hij echter door het geloof moet overwinnen. En nu laat Christus hem Zijn heerlijkheid zien. Een heerlijkheid als des eeniggeborenen van den Vader. Want iemand doorschouwen tot in het hart — dat kan geen mensch, dat is alleen het privilege van God. Deze Jezus heeft Goddelijke heerlijkheid! En daarvoor zwicht Nathanaël. De ergernis is niet weggewerkt, maar wel door het geloof overwonnen. Wie niet gelooft, blijft zich stooten aan Jezus van Nazareth en sterft; maar wie in Hem geloofd aanschouwt in Hem de heerlijkheid van den Zone Gods en leeft.

Dr M. B. VAN 't VEER +.

ringen bestaan. Het bekende Prae-advies zei wel: men moet en mag de uitzonderingen verwaarloozen! Maar wie een pleit voert, die mag niet verwaarloozen het feit, dat God zich het recht van het maken van uitzonderingen voorbehouden heeft (we spreken nu even van het standpunt dergenen uit, die zulk een „regel“ (zij het dan met uitzonderingen) hebben durven stellen).

Maar — zoo hoor ik sommigen zeggen — er zijn nog andere mogelijkheden.

Geloof men, dat God den regel volgt, de kinderen te wederbaren vóór hun geboorte (of doop), dan zal hij, die van zijn kind begint te onderstellen, dat het niet tot de uitzonderingen behoort, pleiten, dat God tot ontwikkeling, tot ontplooiing bringe wat reeds (aan nieuw leven) geacht wordt aanwezig te zijn. Het pleiten houdt dan in: ik neem aan, dat Gij, o God, in het kind begonnen zijt; wilt Gij dan ook hetgeen begonnen is, tot de voltooiing brengen? Zoo iemand pleit dan op de inderdaad geopenbaarde door God aan zichzelf bewezen en altijd weer te bewijzen trouw. Hij laat Zijn eigen werk niet in den steek. Dat is tenminste iets om op te pleiten. Maar verder is er ook niets. Want als God zich het recht van uitzondering maken op den onderstelden regel (wederbaren vóór de geboorte) uitdrukkelijk heeft voorbehouden, dan hebben wij toch nergens op te pleiten, indien er niets rechtsgeldigs met zekerheid beloofd is? Ik kan toch niet pleiten op mijn waarheid, die mij boven het niveau der uitzonderingen verheft?

Geloof iemand daarentegen, dat er een belofte ligt, krachtens welke de kinderen zijn te beschouwen als wedergeboren ófte wederbaren, dan kan hij het probleem van het „pleiten“ (op het standpunt van dit 4e formulier) weer anders probeeren aan te vatten. Daarover volgende week.

K. 3.